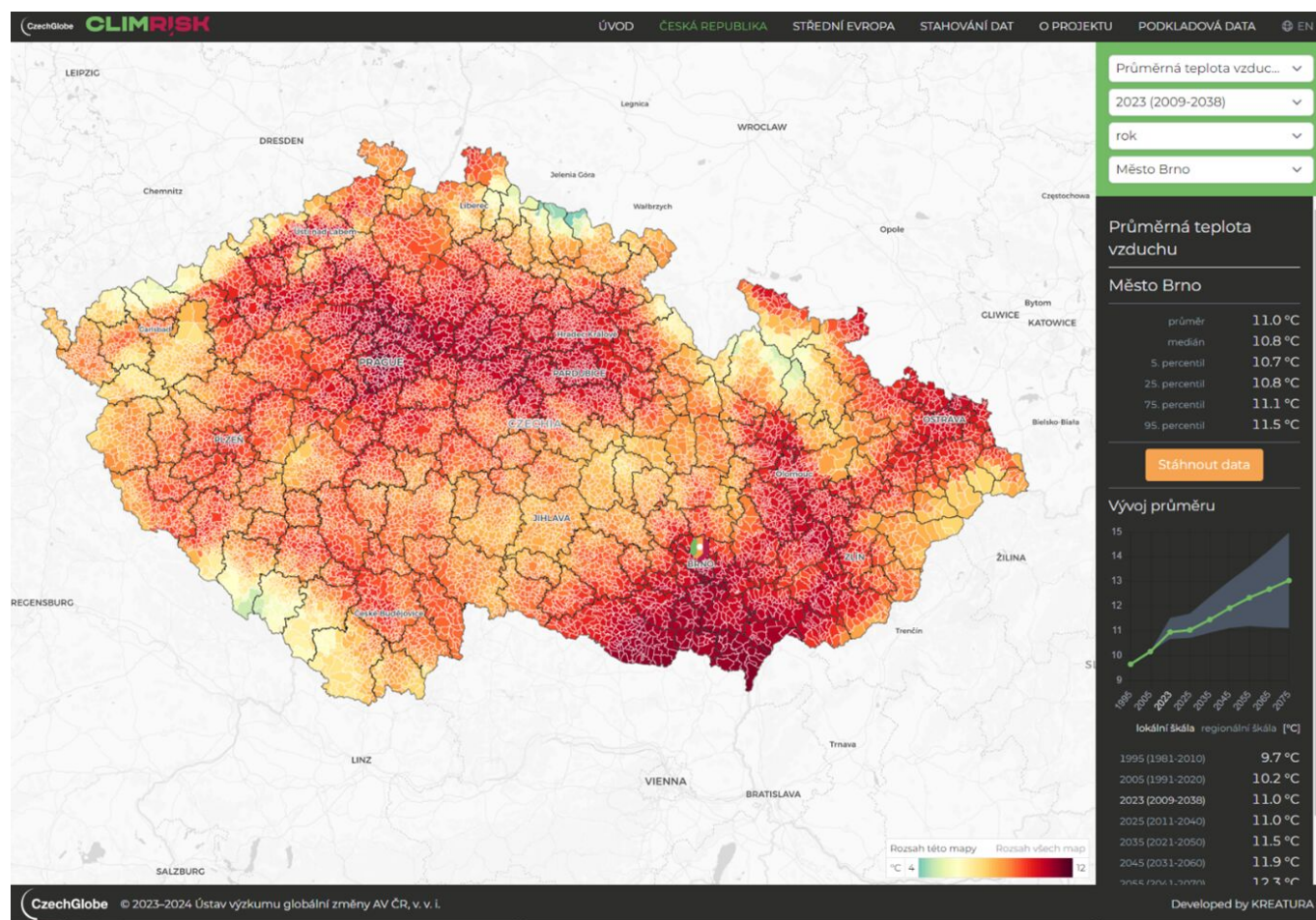

Web ClimRisk ukáže pro každý katastr ČR klimatické podmínky do konce století

26.2.2024 - Hana Šprtová | Ústav výzkumu globální změny AV ČR

Jaké budou panovat klimatické podmínky v různých částech Česka do konce tohoto století, lze nově zjistit na webu ClimRisk (www.climrisk.cz). Vytvořili jej čeští vědci z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR - CzechGlobe, kteří tak přicházejí s dalším z řady užitečných webů pro širokou veřejnost, jako je například Intersucho či FireRisk. Web ClimRisk vychází z klimatických modelů a může najít uplatnění při tvorbě adaptačních strategií, může být využitý ve stavebnictví, zemědělství i lesnictví a může sloužit jako nástroj finančním skupinám, když zvažují, kde a jak investovat.

Web nabízí výstupy ve dvou úrovních. Podrobnější v rozlišení 500 metrů jsou pro Česko, méně podrobné v rozlišení 10 kilometrů pro střední Evropu. „Předkládáme ty nejpravděpodobnější odhady budoucího klimatu. Na základě objektivních kritérií jsme z téměř 30 klimatických modelů určili sedm, které nejvíce reprezentují nejistotu odhadu, a vzali v úvahu i čtyři možné scénáře budoucího chování lidstva ve vztahu k využívání fosilních paliv a k opatřením na ochranu klimatu,“ uvedl bioklimatolog Miroslav Trnka.

Pro každý katastr je možné zjistit, jaké klimatické podmínky lze očekávat v určitém třicetiletém období. Prvním obdobím je 2011 až 2040, dalším 2021 až 2050 a takto po deseti letech ClimRisk předpovídá vývoj až do období 2061 až 2090. „K dispozici jsou údaje o průměrných teplotách vzduchu, srážkách, rychlosti větru, vlhkosti vzduchu, délce slunečního svitu a z těchto základních veličin počítáme například počet tropických dnů, mrazových dnů, dnů se sněhovou pokrývkou či počet dnů v horké vlně,“ vysvětlil Trnka.

Na výstupech z modelů je zřetelně vidět trend, který trvá už několik desetiletí. Spočívá v postupném zvyšování průměrné roční teploty, zvyšování počtu tropických dnů, snižování počtu mrazových dnů a dnů se sněhovou pokrývkou. Klimatické podmínky jsou tak stále více náchylnější pro existenci delší období horkých vln či pro delší období sucha, protože množství srážek se do budoucna příliš měnit nemá.

„Výhodou současného zpracování dat je i vyjádření nejistoty předpovědi pro dané území. Jelikož je zpracováno reprezentativní množství modelů a emisních scénářů, uživatel vidí i nejistotu v odhadu možného vývoje klimatu v konkrétním místě zájmu. ClimRisk zahrnuje jak optimističtější, tak i pesimističtější scénáře, ale uživatel má k dispozici zejména to, co lze považovat za střední odhad. Je zapotřebí říci, že z celosvětového pohledu zatím reálný vývoj klimatu bohužel odpovídá těm pesimističtějším prognózám, a proto je zapotřebí je brát v úvahu zejména při strategických investicích. A to strategických nejen z pohledu státu, ale zejména jednotlivých firem,“ doplnil Trnka, podle něhož bylo cílem zpřístupnit uživatelsky přívětivou formou výstupy klimatických modelů pro širokou veřejnost.

Navíc se množily požadavky na konkrétní data a lokality od státních i soukromých organizací. „Velice často data poptávají zejména soukromé firmy a peněžní ústavy kvůli tomu, že EU požaduje prokázání udržitelnosti všech investic s ohledem na probíhající klimatickou změnu, na ochranu klimatu a životního prostředí. ClimRisk jim toto prokazování usnadní,“ uvedl výkonný ředitel CzechGlobe Dalibor Janouš.

Vědci z CzechGlobe se tvorbě výstupů z klimatických modelů věnují dlouhodobě a provozují také web Klimatická změna (www.klimatickazmena.cz), na které je řada grafických a mapových výstupů. I při tvorbě ClimRisku pracovali s nejnovějšími modely, které vznikají ve špičkových světových centrech. Výstupy budou i do budoucna aktualizovat na základě nových a dokonalejších klimatických modelů a scénářů.

Kontakt pro média:

ClimRisk:

prof. Ing. Mgr. Miroslav Trnka, Ph.D.

M.: 725 950 927, E.: trnka.m@czechglobe.cz

Mgr. Pavel Zahradníček, Ph.D.,

M.: 775 417 215 , E: zahradnicek.p@czechglobe.cz

Klimatické prokazování:

doc. Ing. Dalibor Janouš, CSc.,

M.: 602 538 945, E: janous.d@czechglobe.cz